

Any IX

Núm. 426

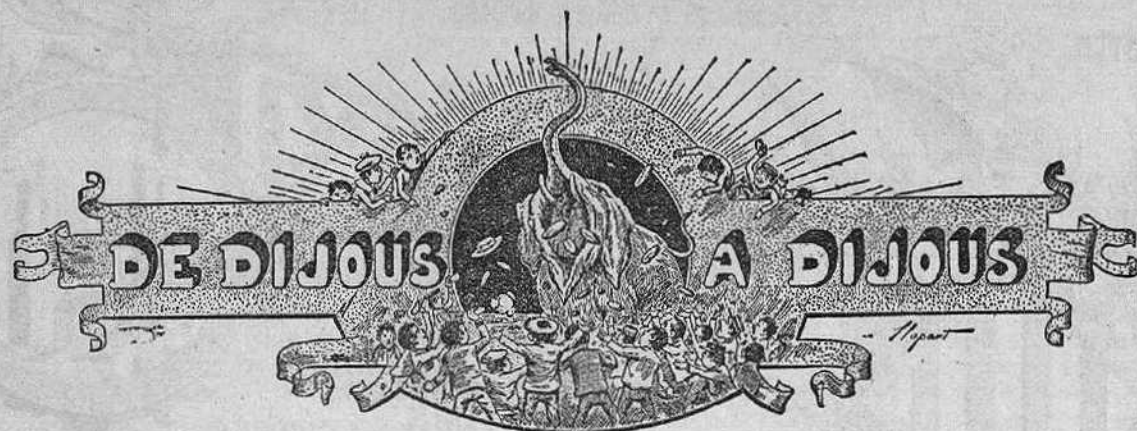
Barcelona 29 d' Octubre de 1896



SETMANARI CATALA
10 CENTIMS lo número

—¡Pobre Juliol... ¡Era un marit
tendre, complascent, pulit...
sempre igual... ¡May feya 'l raro!
Com ell... ja no 'n corre cap!...
—Qui sab, Matilde!... ¿Qui sab?...
(Ja está dit!... ¡Me l' hi declaro!)





QUE 'l valor del soldat espanyol es llegendari, s' ha justificat infinites vegades ab fets heròichs que, iguals, no 'ls registra la Historia militar moderna de cap altra nació civilisada. Durant l' actual guerra de Cuba, si haguéssim d' apuntar totes las heroicitats que realisan nostrés so dats allà, lluny de la patria, rodejats de perills y faltats de salut la major part d' ells per efecte del clima, podríam omplir moltes llibretas d' apuntes; sense anotar 'ls fets que s' ignoran. Los héroes de Cascorro, *verbi gratia*, als quals ha erigit un monument altíssim la Admiració Universal, varen resultar perfectes modelos de defensors de la patria; dignes émuls dels mes braus guerrers que acaudillava Alexandre 'l Gran; descendents per son esperit patri d' aquells valerosos fills d' Esparta.

Y no es lo valor solament lo que ageganta la figura de nostres héroes en las batallas, defensantse, lluytant; també la serenitat d' ànim es un distintiu importantíssim en lo soldat espanyol quan la defensa no hi cap, ó quan se veu presoner ó en las portas de la mort; serenitat revelada sempre per l' humorisme ingénit en nostra rassa. Després de la tranquil·litat d' aquell aprenent de General ferit, qui, mentres se 'l curava en lo camp de batalla, rebé impàvid altre ferida de bala enviada per l' enémich y digué en veu alta dirigintse als insurrectes: —Que ha de durar gayre això? Que 's pot viure, si ó no?— s' ha fet célebre aquell pas de novela ocorregut la setmana passada en la manigua a un soldat valencianet que caygué presoner dels mambisos juntament ab altres soldats: tothom sab que gracias al bon humor d' un dels presos qu' exclamá dirigintse al *ché*: —¡Ay, Burriana, ara si qu' estás ben llest!— lo cabecilla qu' es un espanyol renegat com tants altres, reconegué (?) en lo soldat aludit a un fill seu .. qu' encare havia de neixe quan lo seu pare se n' anà d' Espanya. Serà tan gran casualitat com vulguin; pero lo cert es que (si es veritat) la serenitat y tranquil·litat espanyolas en moments tan supréms valgué al de Burriana 100 duros y la vida, ja que 'l pare-cabecilla revocá l' ordre de fusellarlo.

En fi; deixant apart las *gualllas* que 's cassan en temps de guerra, sempre será, es y ha sigut innegable que 'l soldat espanyol no té qui l' aventatji en los exércits de dintre y fora d' Europa. Llástima que s' hagi de gastar tanta valentia en guerras civils com la passada y en guerras contra quatre *negritos* ó quatre salvatjes, que ni mereixen l' honor de combatrehi cara á cara!

*
*
*

Per fi de festa de las funcions d' espectacle á lo *excelsior* celebradas á Fransa ab motiu de la visita del senyor Nicolau y sa senyora, los europeos que ocupém 'l *galliner* del Teatro Universal hém tingut la *ganga* (i) de presenciar lo casament del hereu dels Macarróns ab la *pubilla* de Montnegre, ahont s' ha vessat tota la esplendides de la Cort d' Italia. Aqueixos espectacles fastuosíssims en una época tan llástimosa com la qu' estém travessant los infelissos descendents de Jafet, no deixan de ser un consol ben trist entremitj de la miseria que regna per tot arreu.

Es una dita sapiguer que los prínceps reynants del païssos més *tronats*, ab tot y 'ls seus tronos, la ballan ben grassa pera honra y gloria dels vassalls que pican de peus y ballan de gana, gracias á Deu... Vamos; que Deu 'ls fassi ben casats á la *pubilla* de Montnegre y al hereu dels Macarróns.

*
*
*

Diàlech de la setmana:

—Ara si que haventse 'l *Gallo* retirat, los entusiastas del *art nacional* no podrán alsar mes 'l *gallo*.

—Mientras quede un *minuto* de vida torera y *bombitas* de amor patrio, no faltarán *fuentes* de entusiasmo entre los verdaderos españoles dispuestos á sostener guerra á muerte con los enemigos del *arte nacional*, para honra y gloria de nuestra madre España.

--Oiii! ¡Viva ta mare... y Deu te fassi bói

PEPET DEL CARRIL.

Carta d' Ultra-tomba

SOGRA infernal: A la fi
lo teu intent has lograt
de veurem aquí enterrat
víctima del teu verí.
Pero 't juro, á fé de Deu,
que no 'm queixo de la sort:
estich molt millor sent mort
qu' estant panteral aprop teu.
¿Ho duptes? ¿T' escapa 'l riure?
Donchs, llegeixme ab atenció
y veurás si tinch rahó
d' estar content del meu viure.
Aquí se passa una vida
qu' es per demés regalada,
no tenim cap enrabada
ab la sogra malehida,
no 's paga llogué de casa,
no 'ns tiran fuxina al vi...
¡vaja als habitants d' aquí
ningú 'ns empeta la basal!
Tú que no 'm podías veure
ni sols un moment parat,
des' qu' aquí estich instalat...
¡me faig uns panxóns de jeure!
Perque 'm feyas pó, á cap dona
mirava, fora ta filla,
y aquí faig la bescambrilla
ab una raspa molt mona.
¡Si la veyas! ¡Com hi ha 'nell
que quedarias paradal!
La tinch tan enamorada
que per mí pert lo cervell!
Al veure son tipo ayrós
y sa gracia y gallardia,
lo mort, mes mort, li daría
tot los ossos del seu cos.
Per ella, tinch un deliri,
y surten tots los difunts,
per veurens passejar junts
pels carrers del cementiri.
Nostre amor, crech que ab casori
al últim acabarà;
ella 'm diu, que 'ns casará
lo primer rector que mori.
Ab aixó, desd' eix moment
(si no tens d' está enfadada)
quedas del tot convidada
pe 'l día del casament.
Pró no vulga ma dissort
qu' aprop meu te puga veure,
puig sent aixís, me pots creure
tindría un disgust de mort.

Adeu; y si d' improvis,
la mort, del mon te deslliura,
ab mí no hi pensis pas viure;
lloga per tú un altre pis.

Per la còpia.

JOSEPH PUJADAS TRUCH.

Epitafis

†
Jau en aquet ninxo humil
un *discretissim* actor
qu' un día tot fent comedia
's tallá 'l coll en rodó.

B. NANI

†
En aquesta sepultura
descansa en Pere Janer
que per falta de braguer
va morir de trencadura.

NITU DE TARRAGONA.

†
En esta fonda fossana
hi descansa una donzella,
que morí d' un tip de caldo
fet d' una gallina vella.

JOSEPH FERRER y ROIG

†
Jau aquí mossén Gresols
que va morí 'l Dijous Sant
mentres s' estava menjant
un plat de perdú ab cois.

PEPET DE LAS DOLSURAS.

†
Lo mort que viu aquí dins
va serne un mesquí usuré;
si ha vingut á viure aquí
es per no pagá llogué.

R. T. T.

†
Aquí jau un balladó
qu' era una celebritat;
fins diu, que havia probat
de ballá al cap d' un punxó.
Pro contan que fou tan agre
en lo mon la seva sort,
qu' un día 'l van trobá mort
d' un tip de ballarla magre.

JOAN VILAFUNTÉ

†
En eixa fossa descansa
lo carnicer Pauhet Grau;
era un jove molt tronera
y amich, també, dels bons talls;
y fou de sa mort la causa,
l' agradarli tant la carn.

G. L. BAREBATXER.

†
Descansa aquí un armadó
de barcos, que per qüestions
va exhalar l' últim sospir
armant... la mar de rahóns.

EMILIO SUÑÉ.

†
Descansa aquí 'l senyor Pina,
concejal molt renombrat;
¡fá trenta dos anys qu' es mort...
y cad' any, ell ha votat!

F. DEULOFEU.

†
Entre mitj d' eixos mahóns
jauhen los restos d' un sastre,
que morí perque un pillastre
va estafarli uns pantalóns.

SANCH DE CARGOL.

INTIMA

He somniat aquesta nit
que 'm ferí la mort traydora,
y un Angel, llavors m' ha dit
que: d' aná al Cel n' era l' hora,
del teu amor penedit.

Mes jo, al punt li he contestat
qu' anar al cel tant me feya,
puig, no teninte al costat,
lo cel bastant lluny me 'l veyá,
encar que hi hagués ja entrat.

RAMÓN LLEI.

Alarma infundada

—¿A HONT aneu sepulturer
tan depressa? ¿Quina nova
porteu, que os dongui eix neguit?
¿Qué passa? Expliqueus, bon home.
¿Potser s' ha mort algun mort?
—Ay, mestre, no gasteu bromas!
Si ho sapiguésseu...

—¿Qué passa?

—Que los morts s' insurreccionan.
—Je, je, je!

—Si, aneu rihent,
ells son molts mils, y si logran
apoderarse entre tots
de Montjuich, en mitj' hora,
si Deu no deté sos brassos,
arrassan la ciutat nostra.

—Pero ¿quins son los motius
que així us alarman?

—Fa estona

que passant aprop del ninxo
número cinch cents catorzè,
he sentit crits subversius,
y sovint una veu grossa
parlava de sanch y foch,
mentres malehía á un home
que diu que ab los seus enganys
va robarli la Victoria.

—Jo os juro, sepulturer,
que no hi ha por de tal cosa:

al ninxo que vos heu dit
sols hi *habita* una persona.

—Donchs, aixís, será algun ximple.
¿Lo coneixeu?

—¡Massa 'm consta!

—¡Ay! m' heu tret un pes del cor...
¿Bé, qui es?

—¡La meva sogra!

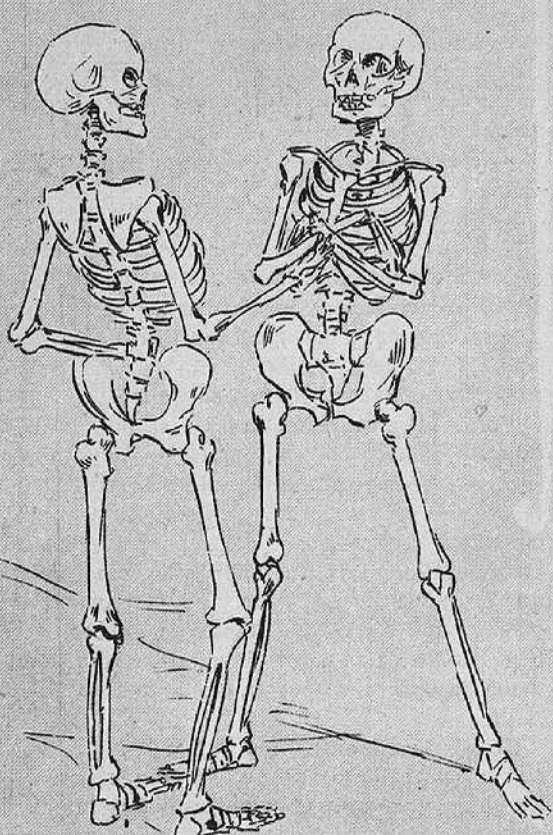
QUIMET BORRELL.

LA TOMASA
MESOS DEL ANY



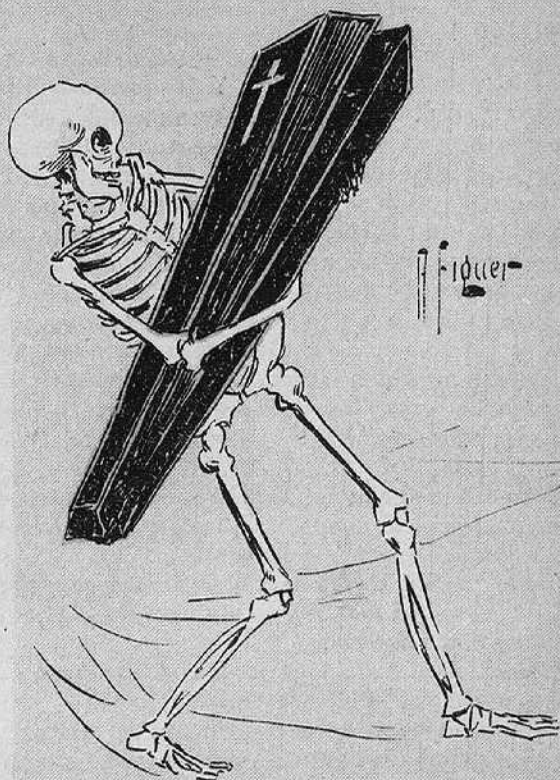
Pel Novembre hi ha Tenorios,
castanyas y panallets...
Pel Novembre cau la fulla
y venen los primers frets.

FANTASÍAS MAGABRAS

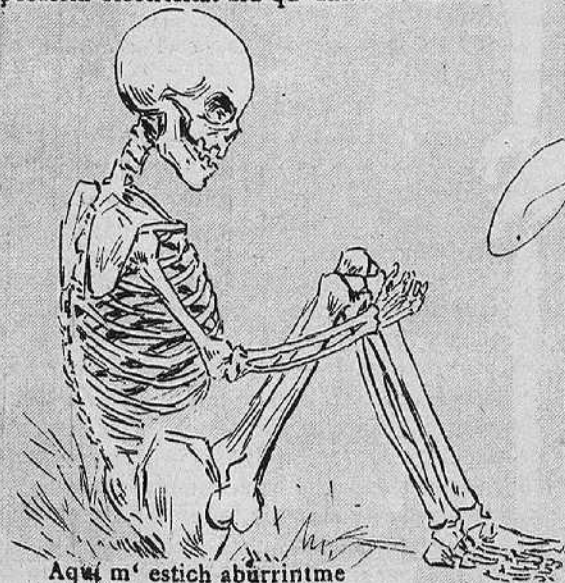


—No has notat, Pau, que l' ajuntament 'ns té á las foscas?...

—¡Y tall... No mes se recordan de nosaltres quan venen eleccions. ¡Al menos 'ns posessin electricitat ara qu' anirà barata!



—Decididament aquell pis de dalt de tot té moltes goteras... Déixam buscar una botiga ó un entressuelo.



Aquí m' estich abúrrintme desde 'ls temps del rey Fernando... Aixís vaig passant la mori... ¡tan callando!



Jove, guapo, «calavera», dona un passeig pel vehinat per veure si fa amistat ab cap difunta soltera!...

Una corona de semprevivas

Un servidor de vostés es casat, ab l'aggravant de la reincidencia. Y d'aquesta reincidencia en té la culpa una magnífica corona de semprevivas, que vaig comprar l'any passat pera quedar bé ab la difunta.

¡Sí, senyors! Si no hagués anat á comprar aquella corona mortuoria, encare gosaria de la imponderable llibertat que disfruta un viudo, per lo sol fet d'haver-se descarregat de la feixuga creu del matrimoni.

Pero vesteix tant aixó de portar una corona als cossos que reposan en lo *Camp de la Quietut*; y per altra part, m'haurien criticat tant los parents de la primera dona si no li hagués dedicat un recort, que, sense pensarmhi mica, la vigília de Tots-Sants de l'any passat vaig entrar decidit al *Pensamiento Triste*, dihent al amo de la botiga, que 'm proporcionés una corona que 'm fes quedar com un home devant de la societat y de la familia.

En lo mateix establiment hi havia una viudeta, com d'uns vinticinch anys, qu'estava mercajeant un altre *trasto* fúnebre.

Y res... alló... ella jove, jo també; ella dona, jo del sexo contrari, simpatisarem desseguida.

—Dispensi—va dirme ella—se tracta del meu marit difunt ¿quina dedicatoria li posaria vosté? Tingui en compte que no mes vam viure junts quatre mesos y que va morir de resultas d'haver-se fet un tip de figas primerencas. Jo havia pensat posarli: «*A mi malogrado marido de cuatro meses. Su desesperada esposa*».

—Senyora, permetim que no sigui del seu parer. Un *marido de cuatro meses*, si s'hi fixa bé, es un marit massa criatura. ¿Quants anys comptava lo seu espós?

—Jo crech que no devia comptarlos may, porque sempre deya que 'n tenia deu menos dels que li pertocavan. Era molt presumit; se pintava lo bigoti y portava perruca; pero, á pesar d'aquestas astucias, se vey desseguida que 'm doblava la edat... va ser un casament de conveniencia..

—¡Bé, sí, miserias humanas! Comptat y rebatut lo seu marit devía tenir la cinquantena.

—¡Oh, prou, una cinquantena ab aixamples!

—De tots modos, fora una imprudencia descobrir-lo en los llassos de la corona que pensa dedicarli. Tením de buscar una inscripció qu'ho digui tot, sense comprometre al difunt.

—Aixó, de *contado*. ¡Va deixarme una renda de deu duros diaris!

—¿Y, donchs, dona? ¿Veu? la meua senyora no mes va deixarme cinch criaturas, y en la dedicatoria penso lliuirmhi. ¿Qué li sembla si hi possessim: «*A mi esposo interrumpido por un accidente desgraciado. Su agradecida esposa*» Repara: aquest inte-

rrumpido fa referencia als quatre mesos de matrimoni; l'*accidente desgraciado* á la mort causada per las figas, y lo restant als deu duros que va deixarli.

—Tot me va bé, menos l'*esposo interrumpido*...

—S'ho mira malament. Aixó vol dir, qu'en lo seu estat ell ha suferit una petita interrupció, que terminará quan vostés dos tornin á juntarse á la tomba.

—¿Veu? aixís me compromet vosté. Ja dona per sentat, que jo no penso en casarme altra vegada...

—Bueno, donchs, no ho donguém per *sentat*; deixemho *dret*...

—Es clar, home.

—Cambiém l'*esposo* per *amor*, y diguém: «*á mi amor interrumpido*». D'aquet modo vosté queda lliure per comensar un altre *amor* sempre que li dongui la gana, y per continuarlo á l'*altre barri* ab l'*espós* del bigoti tenyit.

—¡Perfectament! ¡No 'n parlém mes!

Posats d'acort sobre aquet punt important, vaig escullir la meua corona, una corona com una roda de carro, encarregant que m'hi possessin la següent inscripció: «*Recuerdo á la fecunda Matilde*» inscripció que l'honorava á n'ella, puig ningú havia d'endevinar que feya referencia á las cinch criaturas que m'havia deixat, sinó que 's tractava d'una poetissa que havia escrit tant com en *Lope de Vega* ó el *Tostado*; y que, per altre part, no 'm comprometia gens ni mica, per un cas de que tornés á casarme.

Després vam sortir de la botiga ab la viudeta. Anava á despedirme d'ella, ab gran recansa, puig los viudos, per un poder misteriós, acostuman simpatisar desseguida, quan fent un somris graciosíssim va preguntarme:

—¿Cap ahont va vosté?

—Cap allá ahont vulgui, si t'è gust de que l'acompanyi...

—No 'm faré mes que favor Precisament volia demanarli una cosa.

—Tindrè en molt honor...

—Gracias. Miri, podém llogar un cotxet, aquí mateix, á la Plassa de Sant Jaume, y pe'l camí li faré la demanda.

¡Aixó es feix... al cotxe!—vaig pensar al sentir aquestas paraulas.

Pujarem al vehícul, y la viudeta, va suplicarme desseguida que tanqués las finestretas, porque 'l fret crú que feya la molestava moltíssim...

Y al cap de curts instants va demanarme també que tirés las cortinetas, porque 'l sol li feria la vista.

—¡Ab aquets preliminars—vaig dirme—me sembla Manel qu'anirém molt lluny! y obrint la portella, y sense demanar consentiment á la viudeta, vaig encarregar al cotxero, que no deturés lo carruatje, fins que l'avissessim.

—¿Vol donar un passeig?—va preguntarme ella somrihent d'un modo encantador.

—¿Si no es molestarla?

—No porto cap pressa.

Aquets punts suspensius no portan malícia. Volen representar no mes, lo desengany que vaig emportarmen. Lo que jo creya una conquesta, va resultar una muralla de ferro, una virtut inexpugnable, que 's mantenia ferma al meu tiroteo amorós.

Lo favor que m' havia demanat, va resultar una senzalla petició, innocent si 's vol: desitjava que l' endemà l' acompanyés al cementiri a portar la corona al difunt, y a colocalhi després a la porta del cau mortuori del seu marit. Ni mes ni menos, ni menos ni mes!

Per lo tant, me vaig veure obligat a batrem en retirada; pero retirada de moment, porque aquella dona m' havia atret ab sa enteresa, m' havia ferit al mitj del cor, y era precis qu' ella 'm dongués lo bálsem de vida.

—¡Sálvimi!—vaig dirli fora de mí— ¡Donguim una engruna sols del seu amor, y demani després lo que vulguil!

—No seré gayre exigent—va contestarme ab sa constant rialleta—primer vagi a la Vicaría...

Y jo ¡pobre de mí! vaig anarhi, y al cap de un mes portava al peu del altar a la viudeta qu' havia conegut a la botiga, ahont jo havia anat a comprar una corona per' la meua Matilde.

Y vaig casarmhi satisfet, porque era com han vist una dona virtuosa, y un *bocatto di cardinale*, y porque tenia segons m' havia dit ¡deu duros diaris! que a mi 'm semblavan *bocatto di Papa*.

Inútil dir que las coronas que tots dos haviam

comprat, no las portarem a qui anavan destinadas, porque 'l día mateix de la nostra coneixensa ja concertarem lo matrimoni.

¡Jeuhen totas dugas al quarto dels mals endressos!

Pero no sé com explicarlosi los desitjos que tinch de poderla fer servir per' la meua segona dona, porque es un dirlosi a vostés, y no ho fassin corre, la hermosa viudeta, la qu' ara es la meua costella, portava 'l cabell tenyit de ros, pera imitar al seu marit que 's tenia 'l bigoti, y aquellas dentetas blancas que van encantarme lo primer día ¡son postissas! Los deu duros de renda existeixen, pero la viuda sabia tan poch de comptar lo seu patrimoni com lo difunt los seus anys, y resulta que no son diaris, sino mensuals y producte d' una caseta de Sant Martí, que sempre necessita reparacions. Y per fi, caballers, si son falsos los seus cabells, y las sevas dents, y la seva renda ¿per qué no pot ser també falsa la seva virtut?

Jo no sé... lo procurador de la casa que habitém, encare que sembla un subjecte manso, m' han dit que visita molt sovint a la meua senyora.

Si acás descubrixen qu' ella m' es infiel—que no ho crech—fassin lo favor de enviarme una carteta que digui: «Manel: alló que vosté temia, es cert»

Jo ja 'ls entendre, y, per burro, 'm pegaré un tiro. ¡Malehida corona de semprevivas!

A. GUASCH TOMBAS.

EPITAFIS

†
Don Pau Péreus y Payella
se troba a p' aquí enterrat
com que no portava capa,
morí d' un encostipat.

V. BLAY.

†
Al costat d' eix panteó,
dessota d' aquet xiprer,
jau una tal Assumpció,
y sobre seu un barber.

C. GUTIERREZ PÉREZ.

†
Aquí jau un pobre vell
que sols tenia ós y pell,
que cansat de treballá
vingué aquí per descansá

PERE FONT.

†
Dins d' aqueixa sepultura
hi reposa una donzella,
que en vida fou de tan bella
un model d' hermosura.
Per xó totas las floretas
que creixen a demunt seu,
son sempre las mes tendretas
que en lo cementir veuréu.

J. M^a. PLANAS.

†
Reposa dins d' eix forat
un reputat plagari;
tothom l' havia admirat
per barrut... y estrafalari.

FRANCESCH COMAS.

†
Ha passat a millor vida
la senyora Margarida;
y tinch segur que ha fet sort
perque en vida ya era un mort.

J. AVELTA.

†
Jau aquí un mestre pavana,
que, ab quartos arreconats,
y poguent menjá bons plats...
va mori 'l pobre .. de gana
de cobrá 'ls sous atrassats.

S. PÉREZ AMATE.

†
Jau aquí en Joseph Batlló
pintor bastant reputat;
va mori molt enfadat
perque vá perdre 'l coló.(1)

J. VALLS CLUSAS.

†
Los restos aquí descansan
d' un, qu' en vida fou gran home:
de llarch feya doze pams
y pesava tretze arrobas.

BERNABÉ LLORENS.

†
Tot plorant deya en Ramón
avuy no fa l' any encare
que la meua bona mare,
la pobre, es fora del món
—No pot ser digué en Pau Porta
¿se va sordre per ventura?
—No, qu' es a la sepultura.
—Donchs es al mon... pero es morta.

ROSA SERRA.

†
Sota eixa terra sagrada
'hont treu lo cap una creu,
reposan los tristos restos
d' un desgraciat obrer,
que passá tota sa vida
travallant continuament,
y alcansant, com a just premi,
penas, dols, y sufriments.

F. CARRERAS P.



—Entre 'ls vius, no hi son vosaltres ...
 ¡¡¡Y tanta falta que 'm féu!!

MORTS Y VIUS

Lo polítich embustero
que quan es al candelero,
's passeja á la nació;

Y pintantli la cigonya,
sense gota de vergonya,
la porta á la perdició...

L' estadista que s' emperra
en fer eterna una guerra
tenint la pau á la mà,
y homes y tresors prenentli
al pobre país, va fentli
mes terrible son demà...
Aquest home, aquest polítich
sense cor...

Per mes vida que demostrí...
¡es un mort!

L' home independent y recte,
que portant un gran afecte
al honrat treballadó,
sapigué, en horas sobreras,
fer de las masses obreras
la gloria de sa regió...

Aquell patriota admirable,
que filántrop incansable,
y polítich conseqüent,
ab sos cants plens de poesia
senyalá als obrers, la vía
del patri millorament...
D' aquell Mestre; d' aquell geni
tan actiu,

lo recort, per temps que passi
¡sempre es viu!

Los prínceps de la milícia
que s' estilan, qual cobdicia
sols estriba en guanyar creus;

En lluhir flocs y uniformes;
en guardar las bonas formas
y en (si poden) ferse 'ls seus.

Eixos héroes sabatassas,
qu' emplean totas sas trassas
en conquistar entorxats,
rebutlos de mans amigas,
lluny de penas y fatigas
y lluny, molt lluny, dels combats.
Eixos «Molikes» de boquilla,
¡buyts de llors!
á pesar de 'l qué 's bellugan
¡son uns morts!

Aquell fill de nostra terra,
que sigué 'l llamp de la guerra
victoriós en cent combats.

Vencedor de la morisma,
terror de l' absolutisme,
¡campeó de las llibertats!

Aquell guerrer y polítich
que mes d' un conflicte crítich
ab son geni decidí.

Aquell home honrat y noble
robat al amor d' un poble
per lo plom d' un assessí.

Qu' era un ser extraordinari
la gent diu...
y mort y tot, sa memoria
¡sempre viu!

L' escriptor... (valga la frasse)
qu' ab la mes indigna trassa,
va pel mon espigolant,
y ab los fruyts de ploma agena
's figura 'l poca-pena
que 'l seu nom farà mes gran.

Aquell desdixat *plagiari*,
que converteix l' escenari
en un infecte burdell.

Y pe 'l vil mercantilisme
arriba fins al cinisme
d' honrar-se ab fals oripell.

Aquell marxant de la ploma,
fals autor...
per mes viu que l' home 's cregui...
¡Es un mort!

Lo pare de nostra escena;
la Mussa robusta y plena
del Teatro Catalá.

Aquell rey de la poesia
qual potentia fantasía,
lo seu temps il·luminá.

Lo creador d' alta volada,
que nos feya á la vegada
riure, gosar y sentir,

Que 'l mateix reproduhia
costums de la gent del dia,
que las grandesas d' ahir.

Aquell talent admirable
per lo actiu...
per mes que la terra 'l colgui,
¡sempre viu!

Tot lo citat, 'ns ensenya
d' un modo evident y clar,
(sense allargar la ressenya
y sense mes geni citar)
qu' en lo mon, volguts lectors,
pot dir-se ab fundats motius
de molts vius, ¡que son ben morts!
y d' alguns morts ¡que son vius!

M. RIUSC.

A ma cosina Mercedes

EN LO PRIMER ANIVERSARI DE SA MORT

Cosina aymada, si la Parca fera
ton alé 'ns va robar y l' amor teu,
si, per dissort, un any fa no hem sentida,
com cant del russinyol ta dolça veu.
Si s' ha fós lo destell de ta mirada
que á tos pares y espós donava llum;
si tots per tú plorém ¿per qué no tornas
per mirar lo dolor que crú 'ns consumí?
Si ni una queixa de ma pobre lira
no havia encar, febrós, per tú arrancat,
no 't tenia en oblit, cosina meva,
ma pensa tú en tot temps has omplenat.
¿Com oblidarte si dels pares eras,
del espós y parents la reyna al fi?
¿Com llensarte del cor, si á totes horas
veyém ton rostre bell, pur y diví?

No estranyis, donchs, si resta en lo silenci
la lira qu' ab torpesa solch pulsar;
no estranyis que no vibrin mes sas cordas
que planys per tú no mes poden llensar,
que si la meua lira resta muda,

si mes i.o sentis sas notas de do or...
per tú vibrarán sempre, ma cosina,
las fibras del meu trist y pobre cor!

26 Octubre 1896

R. BALCELLS BELLVÁ.

PER TOTS-SANTS

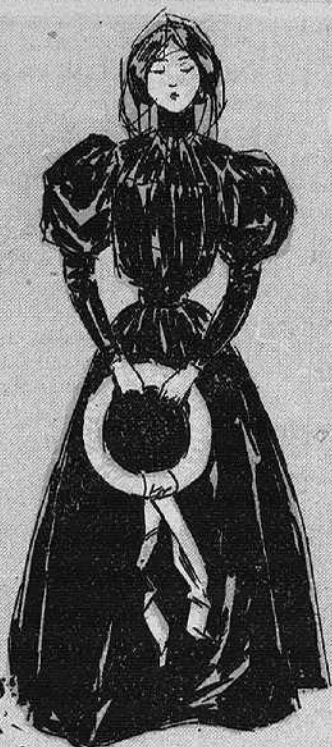
¡BOLA VA!

Quan sentis á un candidat
carregat de pretensions
que fa arengas y sermons
y aspira á ser diputat;
que diu que al poble hi farà
una bona carretera
prometentho ab gran satlera...
creume, ja li pots crida
¡Bola vá!

Y al sotana que procura
ab sos cómichs ademans
seduhir als ignorants
y qu' ab la major frescura
los promet ferlos entrá
lliures de pecats y mals
al cel, mediant alguns rals....
vaja, ja li pots crida

¡Bola vá! AGUILA.

LO TRIBUTI DELS VIUS ALS MORTS



AMOR D'ESPOSA

—Dorm lo son etern, Ricardo...
Dorm, espòs meu, sempre dorm.
(Aixís no veuràs que 't dono
un successor dins de poch.)



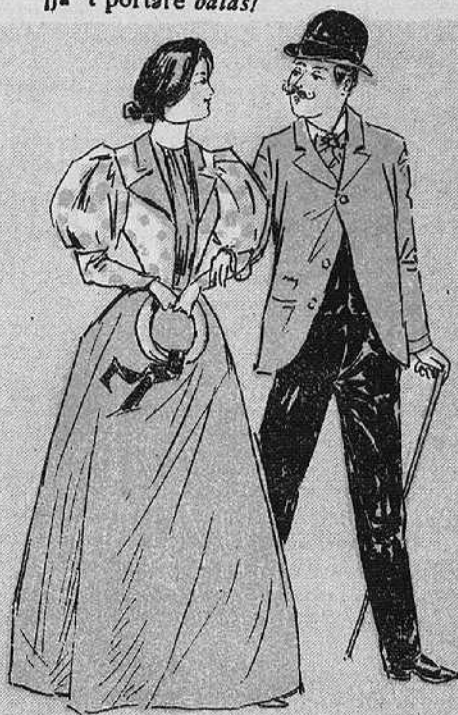
AMOR MATERN

Reposa, fill meu,
reyetó de casa.
Si dorms, l'any que vé
jja 't portaré balas!



AMOR DE CRIAT

—A fé de Geroni us juro
qu' aquet trasto m' enrabia...
Ab mes gust lo portaria
si fos un tortell d' a duro...
¡Pro després me 'l menjaria!



AMOR... ADÜLTER

—Deu nos en quart que 'l meu home sapigués
que l' anar á dur la corona á la mare, es un pre-
text per véurem ab tú, cosinet...

—Y bueno, dona, ¿que no soch de la familia?...



Lo *toca-campanas* en cap no ha corregut per terras de Italia, y no obstant sembla que l' hagi picat una *tardà-tula*, al llegir nostra campanada del número 424. Per això sens dupte s' ha posat a ballar la *tarentela* en son número passat. Molt bé!... Li repicarem l' *pandero*, pera que balli de gust!

No sapiguent per quin cantó girarse y tirant als coloms, com de costum, las emprén contra nostre redactor senyor Estany, y, entre altres tonterias que no fan al cas, 'ns acusa d' haver enviat un industrial a Italia en representació de LA TOMASA. Pero no considera, en cambi, qu' aquest industrial sab ab la ploma a la mà, donar compte de lo que veu; mentres que l' adroguer y l' minyó de la *xocolatera* de fer instantànies facturats a Gènova per l' amo de ca 'n Lepas, tot lo mes que saben es marejar a la concurrència, apuntant l' eyna de fer retrats y ridiculitzar-se ab son etern:—«No 's moguín, senyors... ¡Ja està!»

¡Y sort del minyó y sort de la *xocolatera*! De lo contrari, l' adroguer (per mes *rús* que sigui) may hauria lograt veure l' seu nom en lletres de motillo y menes encare l' honor de representar tot sol dos setmanaris *llaunas*, qu' a la qüenta no tenen redactors ni artistes mes indicats pera l' cas.

Per lo demés, classificar un *bersaglieri* entre la infanteria de linea, en comptes de ferlo perteneix a la infanteria *lleugera*, tot lo mes que demostra, es poca afició a las... *lleugeresas*.

Pero posar l' *epigrafe* que segueix, al peu d' una instantànea de la consabuda *xocolatera*, es un colmo capàs de fer esqueixar de riure, no als periodistas italians solzament, sino fins al home sério de Sant Martí.

Escollim:

«BANQUETE (?) DE 1.500 CUBERTS, DONAT EN L' ASTILLERO ANSALDO EN CELEBRITAT DE L' ACTE...» (se sobre-entén «de la botadura»). (*Esquella de la Torratxa* núm. 925, plana 640, lámina segona).

Si l' amo de ca 'n Lepas hagués *facturat* a Italia un periodista, en lloch d' un adroguer, l' *epigrafe* hauria dit:

BANQUETE DE 100 CUBERTS, DONAT EN LOS TALLERS ANSALDO, EN OCASIÓ DE LA VISITA DE LA PREMSA ESPANYOLA.

¡Y cuydado que per confondre 100 comensals ab 1.500, se necessitan unas ulleras d' augment colossals!... ¡Calificar d' *astillero* uns *tallers de miquinas*, es demostrar una ignorancia supina!... ¡Y pendre per *botadura* una *visita* seguida d' un *xèstis*, demostra unas tragaderas tan ab aixamples, que me 'n rich jo de tots 'ls *bersaglieri* haguts y per haver!»

L' adroguer *rús* devia veure botar algun tap d' ampolla de xampany per terra, y ¡lo que pot la bona fé!... ¡va pendre l' bot del tap per la botadura del «Colón».

Un altre cop, creguim l' amo de ca 'n Lepas, val mes que envii pels puestos a un parell de *betas y fils*. ¡Aquesta gent acostuma a *filar* mes prim que 'ls adroguers!

L' *ex-visitant de convents de jesuitas*, Sr. Roca y Roca, en sa qualitat d' escriptor castellà, deuria saber que «no todo el monte es orégano» qu' en bon català vol dir: «No 's pot matà tot lo qu' es gràs». ¡Ls *insensats* no 's troban a cada cantonada!

Ell s' haurà dit:—Ja que soch un *perdona vidas* de la ploma; ja que passo per «O terror d' os mares» empenemlas contra aquet infelís industrial, que no piularà, y demeli un *menes*.—¡Petulancia y res mes, Sr. Roca y Roca! ¡Hay que distinguir, Noy gran dels *toca-campanas*!

L' *estany* será un metall humil si s' vol, pero no enganya a ningú. La *llauna* en cambi, aviat s' torna de vellut y sols serveix per confeccionar... *latas*.

¡Y va de *latas*! Com que l' senyor Roca y Roca, en las tres *gacetillas* que 'ns dedica, sols s' entreté tirant als coloms, no ha desmentit (per olvit sens dupte) lo què deyam en nostra «campanada». Nosaltres vam dir que La *Esquella* y La *Campana* no anaren a veure al Papa, perque 'ls seus representants no tenian frach. Ells mateixos van manifestarho als demés companys de viatge y perque ells van manifestarho, nosaltres ho vam dir. Y ho vam dir perque l' mateix Roca y Roca va excitarnos a ferho, escribint quatre fanfarronades per encerar al públich, donant una gran importància a lo que no 'n tenia cap.

Perque aném a comptes... ¿Qué vol dir anar a Roma y visitar al Papa? ¿Qué vol dir anar a la Meca y visitar lo sepulcre del Profeta?... ¿Es abdicar de las ideas qu' un professa ó satisfer una curiositat passatjera, enterantse de lo que un no ha vist y segurament ja no veurà mes?...

¿S' anava a fer política a Italia? Per nosaltres no; pe l' Sr. Roca y Roca, sí. Y per nosaltres, no s' anava a fer política perque va invitarnos la premsa italiana de tots colors, y no va invitar únicament als periódichs ultramontans ni als lliberals solzament... ¡Va invitar a tots 'ls periódichs espanyols!

«La cortesia cada hu l' entén a sa manera» diu lo senyor Roca. Y en efecte, un dels que mes se va desviure per fer agradable la estancia dels periodistas espanyols en la capital de Italia, fou lo *comendatore* Pacelli, bellíssima persona, y representant de la premsa catòlica.

¡Y la cortesia dels *toca-campanas* cregué quedar mes ben posada, clavant una castanya al que 'ls obsequiava! ¡Singular cortesia!

Pero en cambi, (y aquí si que pot dirse ¡Adiós cortesia!) en cambi 'ls representants dels setmanaris... *llaunas*, no tingueren inconvenient en tirarse ¡la mare de las planzas! anant en nòm de La *Campana* de Gràcia y en nòm de La *Esquella de la Torratxa*, PERIODICHS REPUBLICANS tots dos, a fer lo *rendibu* a la Unitat italiana, simbolisada per una MONARQUIA y a portar una corona a la tomba... d' UN REY.

¡Y no obstant lo republicà Sr. Roca y Roca, s' en fa solidari y aproba la conducta dels seus representants!

Llauna pura!

¡Y que l' home de las *dugas naturalesas*, digui al Sr. Estany, que no está en situació de comprendre certas delicadesas!

¡Que tingui valor per afegir qu' enceném un ciri al dimoni y nn altre a Sant Miquel!...

¡Vamos, hombre!... ¡Prou comedia!

Consti que l' que diu això, es lo mateix qu' ab la mateixa ploma, atia la *chusma* contra 'ls capellans, desde «La *Campana*» y luego, *jalea* a las classes conservadoras desde «La *Vanguardia*». Es lo qui pinta la cigonya als proletaris, donantlos en un periódich, *secas y vi d' a sis* y ab l'

altra mà cobra la setmanada per alabar 'ls gustos de la gent de quarts. És finalment 'l que vol menjar-se de viu en viu al Sr. Vallés y Ribot, perquè respecta las creencias de sa muller, mentres ell, segons veus, apadrina germanas monjas!...

¿Qué 'n dirèm d' això? ¿Un frach ab aixamples ó una industria mes ó menos productiva?... 'Ls aixamples en tot cas, seràn a la consciencia del *toca-campanas en cap*, y la industria, deu ser de confeccionar *latas*, pera 'ls seus lectors.

Y... prou *tarantela*... Pero consti que de *tela*, encare 'n queda.

Donem las mes expresivas gracias a tots 'ls companys de Catalunya y fora d' ella que s' han ocupat ab elogi de nostre número dedicat a la visita dels periodistas espanyols a Italia.

Los seus elogis 'ns omplan de satisfacció, perquè 'ns demostran qu' hem treballat mes a consciencia qu' alguns que tenen la pretensió de ferho millor que 'ls demés periodichs espanyols.

Y aquí 's coneixen las ventatjas d'enviar un periodista a Italia, y 'ls inconvenients de remessarhi a un adroguer y a un fadrí ab una xaco-laterra.

Tenim la satisfacció de participar als nostres llegidors que 'l xispejant colaborador artístich d' aquest setmanari Sr. Llopart, se troba completament restablert de la malaltia que l' ha tingut al llit algunas setmanas, privant-nos del seu aixerit llapis.

A totes las personas que durant la dolencia del nostre company s' han interessat per la seva salut, 'ls hi donem de part d' ell las mes expresivas gracias.

Tenorios célebres:

Dos aficionats representavan l' altre dia *Don Juan Tenorio* en lo teatre d' una societat del carrer del Rosselló y en la escena del desafi del quart acte, l' actor encarregat del *Mejía* per poch deixa borni al que feya de *Don Juan*. Proposem la modificació de la célebre quarteta, per casos consensuats:

Y pues es don Luis tan pillo
que hasta las puertas me cierra...
en mis pasos en la tierra...
él me hará de *lazarillo*!

Un altre «Tenorio» curiós, ha sigut lo *perpetrat* a Villamediana (provincia de Málaga). Allí *Don Juan y D.ª Inés* van representar tan al viu la escena del rapte, que, en efecte... desaparegueren del teatro y no 'ls van trobar fins al endemà, en certa casa de pagés distant del poble, y naturalment, fou necessari casarlos punta en blanch.

També tenim *arreglo* per' aquest cas:

¿No es verdad, ángel bufó,
que fugint tan a la fresca,
hem fet als papás la lleuca...
y no 'ns poden dir que no?

Llegim en l' aprèciat colega tarraconí *El Francolí*, que 'l debut de la companyia dramática que dirigeix l' eminent actor Sr. Bonaplata, s' veje correspost ab regular concurrencia, y que l' actriu Sra. Parreño estigué inseguira en lo desempenyo del personatge a ella confiat.

Bon debut han lograt!

A aquest pas ja poden preparar las maletas...

Sempre 'ns varem creure que poch negoci farien, ja que 'l conjunt de la companyia deixa bastant que desitjar.

Lo nostre volgut amic y notable artista Sr. Matilla ha arribat de la seva excursió pietórica per Galicia. Notables sobre tota ponderació son las notas de color que d' aquellas hermosas regions havem tingut lo gust de veure y que, segons creyem, seràn del agrado del públich amateur quan sigan exposadas.

Benvingut siga.

CORRESPONDENCIA

(Tancada 'l dia 25 d' aquest mes)

1. Jaume Urra y Mateu: Lo que demana ocasionará gastos; per lo tant, comenci remitent fondos.—2. Ramón L'le: Anira la «latima».—3. C. Vilar: No va.—4. Joseph Pujadas: Anirá casi tot.—5. Lluís G. Salvador: Està bé.—6. Fidel Delfi: No 'm serveixen.—7. Jové y C' : Id.—8. Jaume Martí: Publicarém la baldufa.—9. Felibós de Vilafranca: Anirá.—10. Arcadi Priu: No m' agrada prou.—11. Noy de la Pega: Està bé.—12. K. Taclisme: Id.—13. Nitu de Tarragona: Id.—14. J. Aubert: Lo geroglífich.—15. Romeo Montes: No 'm satisfà.—16. Un coillayre: Id.—17. J. Cañameras: Insertarém la baldufa.—18. Amich deis Aucells: Aceptat.—19. J. Malet Capella: No 'm convé.—20. V. Ll. G.: Tampoch.—21. C. Alent: Son tan *daixonsas* com lo seu pseudónim.—22. B. Nani: Admés lo según epitafi.—23. Joan Vilargunté: Tots.—24. Sanch de Cargol: No 'n fan lo pés.—25. Quimet Borrell: Anirá lo primer epitafi y la poesia.—26. Rafel Homedes: Es dolent.—27. Joseph Ferré: Aceptat lo tercer epitafi.—28. Un F. de Premiá de Mar: ¡Ll. mp q. 'l...!—29. Francesch Comas: Insertarém un epitafi.—30. Ricart Pujol: Cap.—31. J. Avelta: Un.—32. J. Valls Clusas: Id.—33. Lo vehí del costat: No va prou bé.—34. P. F. «Suscripto»: Id.—35. R. Ladeloba: Anira la estrella.—36. Joan Rocavert: L' intringulis. De lo que 'm diu 'n necessitariam datos.—37. Noy de Tarrassa: No serveix.—38. Agustí Montaner: Torriho a enviar, ab las solucions. La secona remesa no m' agrada.—39. Un Cómico de Premiá: ¡Al cove!—40. Gil Barebaxer: Acepto los epitafis y la xarada-epitafi.—41. Berneda y los dispesers: Dolentísim.—42. Civil Panxut: Id.—43. Xspús: Id.—44. J. X. R.: Id.—45. Joseph Reig Enseñat: Anira la xarada crida.—46. Lo Timbaler del Noya: Està bé.—47. Dos artistas: No vá.—48. D. Ferrer: No acaba de satisfirme.—49. Ricart Pujol: Publicarém l' epigrama.—50. J. Ausilac etc.: No es aprofitable.—51. Rapevi: La trobo poch rodona.—52. Ramell d' Ortigas: Està bé.—53. Un catalanista: No es publicable.—54. Rodaolas Givi: Anirá.—55. Pepet Panxeta: Lo quadro de lletas.—56. A. de Rosés: Hi ha tantas faltas, que 'm daria molta feyna si tenia de senyalarshi. Estudihi, creguim.

TALONARIS

PERA

apuntacions del sorteig de Nadal

Magníficament litografiats é impresos
a dugas tintas, ab l' alegoria de la Fortuna.

Los de 100 fullas, a 80 cènts.

" " 50 " a 50 "

VENTAS AL PER MAJOR Y MENOR
LITOGRAFIA BARCELONESA

RAMÓN ESTANY
6, Carrer de Sant Ramón, 6.—BARCELONA.

SECCIO DE TRENCA - CLOSCAS

GIL BAREBATXER.

R. LADLOFF.

Lit. Barcelonesa de RAMÓN ESTAY
-6, Sant Ramon, 6= BARCELONA -